

SZUVERENITÁSVÉDELMI
HIVATAL

VIZSGÁLATI JELENTÉS

Az Átlátszó tevékenységének hatása a magyar szuverenitásra

2024. október 28.

Iktatószám: SZH-0353/2024

Tartalom

ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	4
1. AZ AMERIKAI HÁLÓZATÉPÍTÉS FŐ AKTORAI, A NED SZEREPE A KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI RÉGIÓBAN.....	7
1.1. A NYÍLT BEFOLYÁSOLÁSI HÁLÓZAT EREDETE, EGY ÚJ DOKTRÍNA SZÜLETÉSE	7
1.2. SOROS GYÖRGY ÉS A NED ÖSSZJÁTÉKA.....	10
2. AZ OCCRP, A GACC ÉS A TI SZEREPE A KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI POLITIKAI NYOMÁSGYAKORLÁSBAN	12
2.1. „OKNYOMOZÓ” MÉDIUMOK A BEFOLYÁSOLÁSI HÁLÓZATBAN	12
2.2. A NED ÉS AZ OCCRP EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK NYOMAI A KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI RÉGIÓBAN	14
2.3. AZ „OKNYOMOZÓ” ÚJSÁGÍRÁS MINT HÍRSZERZÉSI FEDŐTEVÉKENYSÉG	15
3. EPIZÓDOK EGY POLITIKAI NYOMÁSGYAKORLÓ SZERVEZET GYAKORLATÁBÓL	16
3.1. A BEAVATKOZÁSI KÍSÉRLETEK POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI KONTEXTUSA.....	16
3.2. A SARGENTINI-JELENTÉS VALÓDI CÉLJA ÉS AZ ÁTLÁTSZÓ-SZÁL.....	17
3.3. A KIMITTUD-ADATBÁZIS MINT BEFOLYÁSOLÁSI ÉS NYOMÁSGYAKORLÓ ESZKÖZ.....	19
4. AZ ÁTLÁTSZÓ ÁTLÁTHATATLAN FINANSZÍROZÁSI HÁTTERE.....	21
4.1. AZ ÁTLÁTSZÓ JOGI ÉS PÉNZÜGYI HÁTTERE.....	21
4.2. AZ ÁTLÁTSZÓ HÁLÓZATI FINANSZÍROZÓI	24
4.3. FINANSZÍROZÁSI ANOMÁLIÁK.....	25

VIZSGÁLATI JELENTÉS

AZ ÁTLÁTSZÓ TEVÉKENYSÉGÉNEK HATÁSA A MAGYAR SZUVERENITÁSRA

5. A VIZSGÁLATOT MEGALAPOZÓ JOGI HÁTTÉR ÉS MÓDSZERTAN	27
5.1. A HATÁSKÖR MEGALAPOZÁSA	27
5.2. A VIZSGÁLAT SORÁN ALKALMAZOTT MÓDSZEREK ÉS ELJÁRÁSOK	27
5.3. A VIZSGÁLAT ALANYA	27
5.4. A VIZSGÁLAT TÁRGYA	28

A világ többé már nem titokban működik. Most a nyílt cselekvés korát éljük.

David Ignatius 1991-ben a The Washington Postban

ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A Szuverenitásvédelmi Hivatal 2024. június 25-én egyedi – átfogó jellegű – vizsgálatot indított az Átlátszó portál tevékenysége kapcsán. A vizsgálat megindításáról értesítette a portált üzemeltető nonprofit kft. ügyvezetőjét, az Átlátszó főszerkesztőjét, Bodoky Tamást. A Szuverenitásvédelmi Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) az értesítéssel együtt a szervezet működésének és tevékenységének átláthatóságára vonatkozó információk, dokumentumok átadására szólította fel az nkft.-t, és kiterjesztette a vizsgálatot az Átlátszónet Alapítványra. A Hivatal továbbá felhívta az ügyvezető figyelmét válaszadási kötelezettségére. Bodoky Tamás megtagadta a szükséges információk átadását és a Hivatallal való együttműködést.

A Szuverenitásvédelmi Hivatal lezárta a vizsgálatot, amely alapján az alábbi főbb megállapításokat teszi:

1. Az Átlátszó finanszírozásának, tevékenységének és kapcsolati hálójának áttekintése alátámasztja, hogy a vizsgált szervezet tagja az Amerikai Egyesült Államok 1980-as években megfogalmazott, új nemzetbiztonsági és külföldi befolyásszerzési doktrínája szerint kiépített nemzetközi hálózatnak, amely a világ minden pontján az amerikai érdekeket képviseli a célország (jelen esetben Magyarország) érdekeivel szemben. Ez a hálózat a korábban fedett amerikai titkosszolgálati tevékenységek egy részét a legális térbe emelte, illetve az állami források mellé magántőkét is bevont, ezzel megsokszorozta a külföldi beavatkozási tevékenységek hatékonyságát. A Hivatal jelentése részletesen feltárja a hálózat létrejöttének történetét és tevékenységi köreit, illetve az Átlátszó kapcsolódási pontjait.
2. Az Átlátszó külföldi érdekhez igazodva és külföldi állami finanszírozás bevonásával végzi tevékenységét. A hálózat hátterének és működésének bemutatása arra is választ ad, hogy miért a „korrupció elleni küzdelem” vált az Amerikai Egyesült Államok gazdasági és politikai beavatkozásának legfőbb eszközévé. Megmutatja továbbá azt is, hogy mi a szerepe a hálózatban a vizsgálat alá vont szervezetnek.
3. A jelentés rávilágít, hogy a hálózat által tematizált „átláthatóság”, „korrupcióellenesség” végső soron nem a közélet tisztaságát, a piaci résztvevők közötti kiegyenlített versenyt szolgálja, hanem az amerikai gazdasági és politikai érdekek rendkívül hatékony fegyvere. A hálózat a feladatainak előkészítésével, végrehajtásával és a nyomásgyakorlás fenntartásával hozzájárul annak a politikai és gazdasági környezetnek a kikényszerítéséhez,

amely fenntartja az Egyesült Államok érdekeit szolgáló status quót. Így válik érthetővé, hogy az Amerikai Egyesült Államoknak miért áll érdekében az amerikai adófizetők pénzét magyar politikai szervezetekre költeni.

4. Az Átlátszó az állami és társadalmi döntéshozatali folyamatok befolyásolására irányuló tevékenységet folytat. A Szuverenitásvédelmi Hivatal vizsgálati jelentésében bemutatott, több évtizede tartó amerikai nyomásgyakorlási tevékenység az Európai Unió intézmény-rendszereiben is kifejti hatását. Törekvéseinek ezen keresztül is érvényt szerez a szövetségi és a tagállami döntéshozatalban. A Magyarországnak anyagi kárt, illetve az európai szövetségi rendszerben politikai, érdekérvényesítési sérelmet okozó Sargentini-jelentés létrejöttének háttere erre szolgáltat példát. A Sargentini-jelentés készítője az Átlátszó és más külföldi érdekeket képviselő magyar és nemzetközi NGO-k által megküldött rész-jelentésekre alapozza vádjait. Az Átlátszó által a Sargentini-jelentéshez csatolt állítások és vádak a magyar nyilvánosság által nem megismerhetők, tartalmukat az Átlátszó eltitkolja. A Sargentini-jelentésben megfogalmazott vádak nem Magyarország helyzetét írják le, hanem azt mutatják be, hogyan szolgálják ki a Brüsszelben és Magyarországon tevékenykedő politikai nyomásgyakorló szervezetek az amerikai érdekeket.
5. Az Átlátszó – mint az Amerikai Egyesült Államok által fenntartott külföldi befolyásolási hálózat tagja – a több ezer közérdekűadat-igénylése és az „oknyomozó” újságírói tevékenysége során megszerzett dokumentumokat nem pusztán a cikkeinek megírásához használja fel, hanem több mint 9000 dokumentumot a hálózat amerikai központi szervezetének szerverére is feltölt, ezzel muníciót szállít a külföldi félnek a hírszerzési és befolyásolási tevékenységéhez. A feltöltött dokumentumokban az állami és önkormányzati intézmények, magyar magánvállalkozások és magánszemélyek közötti szerződések, levelezések mellett több száz telefonszám vagy más személyes, szenzitív információ is szerepel. Az Átlátszó közérdekűadat-igénylési tevékenysége és a kiszivárogtatott állami dokumentumok titkos, anonim módon való befogadása, amennyiben ezt egy idegen hatalom által létrehozott és finanszírozott hálózat tagjaként teszi, lehetőséget teremt arra, hogy a magyar állam és intézményei ellen végzett hírszerzési tevékenységet elfedje, legális adatszerzésnek álcázza. Ez már önmagában sérti a nemzetállami szuverenitást.
6. Az Átlátszó összetett, több szervezetet érintő finanszírozása nem átlátható. Az Asimov Alapítvány, az Átlátszónet Alapítvány és az atlatszo.hu Közhasznú Nkft. pénzügyi elszámolásai helyenként zavarosak és ellentmondásosak, a támogatások és felhasználásuk összefüggése sok esetben nem követhető. Az Átlátszó 2011 és 2016 közötti finanszírozásáról a nyilvánosság szinte semmit nem tudhat meg. A 2017 és 2023 közötti tárgyévekben megismerhető információk számos pénzügyi, elszámolási anomáliára utalnak. 2023-ban az Átlátszónet Alapítvány pénzügyi beszámolójában belföldi támogatásként tüntet fel

7 193 637 forintot, amelyet az Ökotárs Alapítványtól kapott, de ez az összeg az Európai Unió Közös Értékeink Programból származik. Ráadásul az Ökotárs Alapítványnál 18 084 960 forint szerepel az Átlátszó Alapítvány támogatásaként, így nem tiszta, valójában mekkora összeget kapott az alapítvány arra, hogy a Magyarországon létesítendő akkumulátorgyárak ellen fellépjen. A személyi jövedelemadó közpénznek minősülő egyszázalékos felajánlásából keletkező bevételek jelentős hányadánál a törvény által előírt részletes elszámolási kötelezettséget azzal kerülik ki, hogy a felajánlásokat befogadó alapítvány átutalja a pénzt az nkft. részére, amely már nem köteles a felhasználásról részletesen beszámolni. Az Átlátszó finanszírozási háttere is egyértelműen igazolja, hogy a szervezet része a vizsgálati jelentésben bemutatott amerikai befolyásszerzési hálózatnak. Az Átlátszó létrejöttének és működésének feltétele a külföldi hálózatos finanszírozás, anélkül nem vagy csak jóval kisebb intenzitással tudna működni.

7. A vizsgálat és a jelentés az Átlátszó együttműködése nélkül valósult meg. A vizsgálat eredménye érthetővé teszi a szervezet ellenállását, hiszen a feltárt tevékenység egyértelműen szuverenitásvédelmi problémát jelent Magyarország számára. Az Átlátszó tevékenységéből eredő károkozás mértéke jelentős.

1. FEJEZET

AZ AMERIKAI HÁLÓZATÉPÍTÉS FŐ AKTORAI, A NED SZEREPE A KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI RÉGIÓBAN

1.1. A nyílt befolyásolási hálózat eredete, egy új doktrína születése

- 1.1.1. 1991. szeptember 22-én David Ignatius véleménycikket közölt a The Washington Post hasábjain a szovjet blokk feletti győzelem okairól. A mainstream médiában a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) bennfentesének tartott Ignatius a kommunista rendszer lebontását a „nyílt cselekvés diadalaként” írja le, hiszen állítása szerint a fedett titkoszolgálati és hírszerzési tevékenység helyett a látható demokráciapárti aktivizmus vitte sikerre a közép- és kelet-európai rendszerváltásokat. A szerző a hidegháborúban győztes Amerikai Egyesült Államok új befolyásolási doktrínáját mutatja be: szerinte a nyílt akciók sikeressége a feltörhetetlen, nehezen szétszalazható hálózatosodásban rejtett, amely az amerikai titkosszolgálat gyakorlatát részben adaptálva, részben továbbfejlesztve a National Endowment for Democracy (NED) amerikai kormányzati támogatású szervezet működésében öltött testet.
- 1.1.2. Allen Weinstein, a massachusettsi Smith College történész oktatója 1983-ban Ronald Reagan amerikai elnök felkérésére társalapítóként vett részt a National Endowment for Democracy nevű nonprofit magánalapítvány létrehozásában. Reagan a szervezet alapításakor a kornak megfelelő politikai nyelvezettel az amerikai demokráciaexport legitimitását igazolva bejelentette egy új korszak kezdetét: *„Reméltem, hogy Amerika világossá teszi azok számára, akik szerte a világon a demokráciáért küzdenek, hogy komolyan gondoljuk, amit mondunk. (...) A remény mára valósággá vált. A kongresszus által támogatott National Endowment for Democracy nevű nonprofit magánalapítvány ennek az erőfeszítésnek a középpontjában áll majd. (...) Ez a program (a NED – a szerk.) nem marad árnyékban. A reflektorfényben kell állnia, mert odatartozik.”*¹
- 1.1.3. A beavatkozási folyamat mint állami monopólium részben megszűnt a NED megjelenésével, az USA az 1980-as évektől a befolyásszerzés klasszikus feladatait magánalapítványi hatáskörbe szervezte ki, kiegészítve az amerikai szolgálatok munkáját. E privatizáció segítségével rugalmasabb, szerteágazóbb lett az amerikai hálózatépítési és beavatkozási tevékenység, valamint hatékonyabbá vált a hírszerzői és a műveleti munka is.

¹ „President Ronald Reagan’s Remarks at a White House Ceremony Inaugurating the National Endowment for Democracy”.
Forrás: www.ned.org/president-ronald-reagans-remarks-at-a-white-house-ceremony-inaugurating-the-national-endowment-for-democracy/

- 1.1.4. Weinstein 1991-ben, a szervezet alapítása után nyolc évvel a NED-et jellemezve elmondta: huszonöt évvel korábban az általuk végzett tevékenység a CIA készségei és feladatai közé tartozott. A doktrínaváltás tényét erősíti meg Philip Agee² korábbi ügynök 2005-ös állítása,³ miszerint a hírszerzés a tevékenysége során olyan alapítványok, vállalatok, civil szervezetek és non-profit intézmények seregét használta fel, amelyek csak papíron léteztek, a gyakorlatban a CIA irányítása alatt álltak. Ezt a hálózatépítő munkát az 1990-es évektől kezdve a NED végezte.
- 1.1.5. A The Washington Post titkosszolgálati-hírszerzési ügyekbe beavatott szerzője szerint a NED felváltotta a hírhedt ügynökség fedett működését. De ez az állítás tudatos félrevezetés, dezinformáció. Idézet a The Washington Postban megjelent cikkből:⁴ „A fedett műveletek régi koncepciója, amely az elmúlt negyven évben oly sokszor botrányba keverte az ügynökséget, mára végletesen elavulttá vált. Napjainkban az Amerika külföldi barátainak támogatására (vagy éppen ellenségeinek kikezdésére) irányuló tevékenységet a legjobb nyíltan végezni. Ez magában foglal olyan paramilitáris jellegű műveleteket is, mint például a fegyveres szabadságharcosok támogatása a Pentagon irányítása alatt. Idetartoznak a demokráciapárti aktivistáknak politikai támogatást nyújtó tevékenységek is, amelyeket talán már jobb, ha a nyíltan tevékenykedő szereplők új hálózatára bízunk.”
- 1.1.6. Ezzel szemben a NED a gyakorlatban nem helyettesíti a CIA munkáját, nem teszi feleslegessé, és nem csorbítja, hanem kiegészíti. Az Allen Weinstein által leírt új beavatkozási doktrína éppen a nyilvánosságban rejlő bizonytalanságot használja ki. Ugyanis az, ami a szemünk előtt történik, magától értetődőnek látszik, nem kelt veszélyérzetet. Ezzel az amerikai befolyásszerzés korábban fedett aktorai legitimitást nyernek, és egy bizonytalan, jogilag szabályozatlan, szűrkezónás területen tevékenykedhetnek tovább.
- 1.1.7. A NED azon politikai, kulturális és médiaaktivitást mutató magánszemélyek és ügynökszervezetek hálózatosodását készíti elő és építi ki, amelyek felvállalják az USA céljainak megfelelő befolyásszerző, megfélemlítő és megtorló akciók végrehajtását. Az így kialakított gépezettel az USA érdekeivel szembekerülő országokat törlik meg. A NED operatív hálózata – amelyhez a későbbiekben részletesen tárgyalt Soros György-féle Open Society Foundations (OSF; korábbi nevén Open Society Institute, OSI) vagy az Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP) is csatlakozott – aktív helyszíni jelenlétével felméri, hogy a befolyásolási kísérletekkel szemben álló országokban mely szervezetek és magánszemélyek folytatnak politikai tevékenységet.

² Philip Burnett Franklin Agee csaknem egy évtizeden át a Központi Hírszerző Ügynökségnél dolgozott, majd az 1960-as évek végén távozott a szervezettől, és a CIA gyakorlatának vezető ellenzőjévé vált. Forrás: spartacus-educational.com/JFKagee.htm

³ Forrás: mondediplo.com/2007/08/04ned

⁴ Forrás: www.washingtonpost.com/archive/opinions/1991/09/22/innocence-abroad-the-new-world-of-spyless-coups/92bb989a-de6e-4bb8-99b9-462c76b59a16/

- 1.1.8. A terepmunka eredményeként hálózatba szervezik és tendenciózusan támogatni, fizetni kezdik azokat a potenciális partnereket, akik együttműködési szándékot mutatnak, és felforgató tevékenységükkel elérhetik az USA mélyállamának érdekei szerinti célokat – azaz a renitens ország vezetőinek megbuktatását vagy a társadalom alapvető értékrendi kérdésekben való befolyásolását és attitűdváltoztatását.
- 1.1.9. A NED bevethető tőkéjének túlnyomó részét az amerikai kormányzat biztosítja – a szervezet évente részesül támogatásban, amelyet főként a kongresszus folyósít neki (a NED 2022-ben 300 millió dolláros bevételt realizált). De általánosan kijelenthető: visszakövethető tendencia, hogy a NED forrásait évről évre növelik. Az állami adományainak felét négy szervezetnek továbbítja, ezen támogatotti kör része a republikánus International Republican Institute⁵ és a National Democratic Institute.⁶ A kétpárti támogatási rendszer lényege az Egyesült Államok politikai egységének felmutatása a közvetlen befolyásszerző tevékenységben. A NED a támogatásainak másik felét évről évre több száz külföldi, a saját hálózati kötelékébe tartozó politikai nyomásgyakorló szervezet között osztja szét, amelyek az adott régióban vagy országban operatív munkát végeznek az amerikai deep state⁷ geopolitikai céljainak megfelelően. Ennek a piramisszerűen felépülő szisztémának a része a Hivatal által vizsgált Átlátszó is.
- 1.1.10. Az amerikai elnök mozgásterét és a mélyállam befolyását mutatja be Donald Trump 2018-as kísérlete a NED szerepének korlátozására. Az elnök a 2019-es költségvetési tervében azt javasolta, hogy a szervezethez befolyó összeget a kétharmadával csökkentésék.⁸ Végül a kongresszus egyik kamarája sem fogadta el a Trump-adminisztráció előterjesztését.⁹ A finanszírozás összegének csökkentésével az elnök kimondott célja az volt, hogy gátat szabjon a korábbi beavatkozási gyakorlatnak. Az ügy végkifejlete egyértelművé tette, hogy a kongresszus és a deep state nem hajol meg az amerikai elnök szándékai előtt: 2019 decemberében a NED honlapján megjelent közleményben már az szerepel, hogy hálásak, mivel a képviselőház jóváhagyta azt a költségvetési csomagot, amely a NED éves támogatását közel a duplájára, 180 millió dollárról 300 millió dollárra emeli.¹⁰

⁵ Forrás: www.iri.org/

⁶ Forrás: www.ndi.org/

⁷ A deep state egy informális hibrid szerveződés a kormányzat bizonyos elemei és a magas szintű gazdasági érdekcsoportok között. E társulás rendkívül hatékony. Manipulálni tudja magát az államot, a kormányzat működését anélkül, hogy figyelembe venné a választásokon kifejeződő választópolgári akaratot, politikai vagy jogi felelősség pedig egyáltalán nem terheli. Ez a hálózat nehezen észlelhető, és nem vagy csak félig nyilvános mechanizmusokon keresztül működik, fenntartva a status quót a gazdasági és politikai elit érdekeinek védelmében és érdekében belföldön és külföldön egyaránt. Forrás: Mike Lofgren: „Anatomy of the Deep State”. Moyers & Company, 2014. Forrás: billmoyers.com/2014/02/21/anatomy-of-the-deep-state/

⁸ Forrás: www.bostonglobe.com/opinion/2018/03/14/trump-gutting-national-endowment-for-democracy-and-that-good-thing/fKxkRFVlC6F9wLlw4WsUzL/story.html

⁹ Forrás: www.crfb.org/blogs/last-year-was-only-where-congress-did-not-vote-budget

¹⁰ Forrás: www.ned.org/national-endowment-for-democracy-ned-ndi-iri-cipe-and-solidarity-center-welcome-increased-funding-from-congress/

1.2. Soros György és a NED összjátéka

- 1.2.1. Allen Weinstein a posztszovjet Oroszország „demokratizálásának” amerikai aknamunkájáról szólva egy előadásában külön kitért Soros Györgyre, és a posztszovjet érdekszférában zajló rendszerépítés aktív támogatójaként méltatta.¹¹ A korábban már idézett The Washington Post-cikk pedig a NED-alapítót egy lapon említi a magyar-amerikai spekulánssal, akit az USA „nyilvános ügynökének” nevez.¹² A NED és a Soros-szervezetek hierarchikus kapcsolata egyértelmű: Soros a NED céljaihoz csatlakozott, hogy az USA világhatalmi státuszának fenntartásában és megerősítésében részese legyen a globális hálózatnak.
- 1.2.2. Az eddig feltárt mechanizmusok alapján működési logikájuk a következő: a NED a mélyállamból – a kongresszuson, a pártalapítványok prominensein keresztül – beérkező, magasabb szinten megfogalmazott célokat egy geostratégiai keretrendszerbe helyezi a demokráciatámogatás égisze alatt. A NED által is támogatott Soros-világ pedig a nyílt hálózatépítés operatív feladatát végezve a geostratégiai szempontból jelentős régiókban az amerikai befolyást fenntartó infrastruktúrát hoz létre és működtet.
- 1.2.3. Az OSI–OSF maga alá szervezi, bizonyos esetekben intézményi szinten megszállja és a NED stratégiájával harmonizálja állami és magánalapítványok működését és forráselosztását. Ezzel újabb és újabb finanszírozási forrásokat nyernek a hálózat számára. Ilyen szervezet például a The Sigrid Rausing Trust, amelyet 1995-ben hívtak életre, és azóta az Egyesült Királyság egyik legnagyobb NGO-kat támogató alapjává nőtte ki magát. A szervezet ügyvezető igazgatója Duncan Wilson,¹³ aki egyenesen az OSI–OSF kötelékéből érkezett 2019 júniusában. Ettől a ponttól jelentek meg a magyar politikai nyomásgyakorló szervezetek finanszírozásában: támogatásaik folyamatossá és jelentős mértékűvé váltak.¹⁴

¹¹ Forrás: youtu.be/Z05dWAUkiHg?si=Q-aHgZTuOdRh9y_L

¹² David Ignatius: „Innocence Abroad: The New World of Spyless Coups”. *The Washington Post*, 1991. szeptember 21.

Forrás: www.washingtonpost.com/archive/opinions/1991/09/22/innocence-abroad-the-new-world-of-spyless-coups/92bb989a-de6e-4bb8-99b9-462c76b59a16/

¹³ Az OSI–OSF-hez való csatlakozása előtt a Skót Emberi Jogi Bizottság első stratégiai és jogi vezetője volt, ez idő alatt ő irányította Skócia első nemzeti emberi jogi cselekvési tervének kidolgozását. Ezt megelőzően az Amnesty International gazdasági, szociális és kulturális jogokért felelős első vezetője volt. Wilson pályafutását kutatási koordinátorként kezdte az ENSZ oktatáshoz való joggal foglalkozó különmegbízottjának munkatársaként. Az Amnesty Internationalt a The Sigrid Rausing Trust eddig 750 ezer fonttal támogatta.

¹⁴ A The Sigrid Rausing Trust által támogatott magyarországi szervezetek között van mások mellett az Átlátszó (2019 és 2021 között 140 ezer font, majd további 180 ezer font), a Direkt36 (2019 és 2023 között 190 ezer font, majd további 210 ezer font), a Háttér Társaság (2022–2023-ban 50 ezer font, majd további 180 ezer font), a Társaság a Szabadságjogokért (2014 és 2022 között 830 ezer font, majd további 585 ezer font), a Magyar Helsinki Bizottság (2017 és 2021 között 640 ezer font, majd további 810 ezer font), a K-Monitor (2020 és 2024 között 225 ezer font, majd további 240 ezer font) és a Transparency International Magyarország (2021 és 2023 között 80 ezer font, majd további 225 ezer font). Forrás: www.sigrid-rausing-trust.org/who-we-support/?_grantee_located_in=hungary&grantee_is_former=0

- 1.2.4. Az 1974-es alapítású, norvég Fritt Ord magánalap¹⁵ támogatási politikája az OSI–OSF-hálózatba tartozó szervezetekével azonos, össze vannak hangolva.¹⁶ A keresztfinanszírozás itt is egyértelmű kapcsolatot mutat: a Fritt Ord a Media Development Investment Fund (MDIF) nevű, Soros György alapította médiaszervezet fő támogatója. A Fritt Ord az Átlátszót 2013 és 2021 között segítette összesen 962 000 norvég korona (megközelítőleg 31 700 000 forint) értékben. A magánszervezet azonban nem rendelkezik olyan beszámolókkal, amelyekből a közvetlen magyarországi támogatásai kiolvashatók lennének.
- 1.2.5. A hivatalos, a szervezetek honlapján közölt regionálisan felhasználható források egyértelműen töredékösszegek, ennél valójában sokkal nagyobb, akár nem nyilvános keretből végezheték munkájukat a politikai nyomásgyakorló szervezetek. A befolyásszerző gépezet finanszírozási térképéből egyértelműen kitűnik, hogy a többirányú, látszólag független források beszerzése létfontosságú a szűrkezónán belüli mozgástér kialakításához és biztosításához. A szervezet hálózati felépítése centralizált, azaz nem többfejű, nem önállóan cselekvő, autonóm egységekből áll, hanem egyfejű és hierarchikus, amelynek rengeteg egyszerre bevethető, de külön-külön is alkalmazható leágazódása van.

¹⁵ Társadalmi vitát robbantott ki Norvégiában 2013-ban, hogy a Fritt Ord 75 000 norvég korona értékben (ez hozzávetőlegesen 2,5 millió forint) támogatást nyújtott egy szélsőjobboldalinak minősített bloggernek, Peder Jensennek, alias Fjordmannak egy könyvhöz, amelyet a norvég tömegyilkos Anders Behring Breivikről írt. (A tömegyilkos a manifestumában 111 alkalommal hivatkozik Fjordmanra, és dicsőíti is.) Az volt a vád, hogy Peder Jensen írásai jelentették a fő inspirációt a terroristának, magyarul ő volt a felbujtó. Jensen próbálta tisztázni magát, többször nyilvánosan elítélte Breiviket és tetteit.

¹⁶ Az Investigative Journalism for Europe (IJ4EU) program az „oknyomozó” újságírást szorgalmazza az Európai Unió tagállamaiban és az EU-tagjelölt országokban. A program társfinanszírozójaként jelenik meg a Fritt Ord, valamint a Soros-féle Open Society Foundations is. További összefonódás, hogy 2022. december 6-án Oslóban konferenciát rendeztek az orosz–ukrán háború politikai és kulturális aspektusairól, s a két szervező a Fritt Ord és az OSF volt. Az eseményen tényellenőrök, művészek, a Norvég Helsinki Bizottság jogvédői és a BBC újságírói is részt vettek, megvitattva a háború kérdéseit.

2. FEJEZET

AZ OCCRP, A GACC ÉS A TI SZEREPE A KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI POLITIKAI NYOMÁSGYAKORLÁSBAN

2.1. „Oknyomozó” médiumok a befolyásolási hálózatban

2.1.1. Az Organized Crime and Corruption Reporting Project „oknyomozó” újságírók globális hálózata, amely látszólag szervezett bűnözéssel és korrupcióval kapcsolatos kutatói, vizsgálati tevékenységeket folytat. Az OCCRP anyaszerkezete a Journalism Development Network (JDN). A civil szervezetet 2007-ben alapította két korábbi „oknyomozó” újságíró, az amerikai Drew Sullivan¹⁷ és a román Paul Radu.¹⁸ Az Egyesült Nemzetek Demokrácia Alapja finanszírozta hálózatuk kiépítését.

2.1.2. Ma már a teljes, a NED-del és Soros György alapítványaival kapcsolatban álló donor-hálózat megjelenik a fő támogatók között. Az OCCRP-t olyan szervezetek részesítik rendszeres támogatásban, mint a korábban tárgyalt NED, az OSF, az Oak Foundation, a The Sigrid Rausing Trust, a Rockefeller Brothers Fund és az Egyesült Államok külügyminisztériuma.¹⁹ Az OCCRP-t 2023-ban az amerikai kormány 11,7 millió dollárral segítette,²⁰ ami a megelőző évhez képest csaknem kétszeres növekedés. Ezenkívül a konkrét tárgyévben a szervezet több mint 20 millió dolláros bevételre tett szert különböző alapítványoktól és kormányoktól.

2.1.3. A szervezetek támogatásainak mértéke nyilvános forrásokból nem elérhető. Egyedül a 2019-es év elejétől számított huszonhárom hónapos időszakról van hozzáférhető adat: az OSF erre az időszakra a JDN-en keresztül 800 000 dolláros támogatást nyújtott.²¹ Az OCCRP hatvannyolc állandó helyi partnerrel és világszerte kiterjedt hálózattal rendelkezik.²² Magyarországról az Átlátszó és a Telex-közelit Direkt36²³ portál tagja a hálózatnak. Ezenkívül évente több mint hatvan egyéb regionális és nemzetközi szervezettel működnek együtt.

¹⁷ Forrás: www.occrp.org/en/staff/drew-sullivan

¹⁸ Forrás: www.occrp.org/en/about-us

¹⁹ Forrás: www.occrp.org/en/about-us/who-supports-our-work

²⁰ Forrás: www.occrp.org/en/about-us/annual-reports/annual-report-2023/

²¹ Forrás: www.opensocietyfoundations.org/grants/past?grant_id=OR2019-53312

²² Forrás: www.occrp.org/en/about-us/our-global-network

²³ A Direkt36 egy 2015-ben létrejött, magát függetlennek valló „oknyomozó” portál. Saját megfogalmazása szerint a küldetése az, hogy riportok készítésével „leleplezze a hatalommal való visszaélést, a korrupciót, a hanyagságot, valamint az egyéb közjavak pazarlását vagy az azokkal való visszaélést”. A portál kiemelt szakmai partnereként és pénzügyi támogatójaként, stratégiai partnereként tünteti fel az OCCRP-t, ezenkívül rendszeres adományozója a Rockefeller Brothers Fund, a Fritt Ord és természetesen az OSF is.

- 2.1.4. A Global Anti-Corruption Consortium (GACC) küldetése látszólag a korrupcióellenes küzdelem előmozdítása, amit a „civil társadalom eszközeként”, de valójában konkrét kormányzati célok mentén működő, politikailag ütőképes „oknyomozó” újságírói hálózat felépítésével kíván elérni. Az általa is hangoztatott átláthatóság, a korrupcióellenesség fogalmai nem a társadalom, a közélet tisztaságáért, a piaci résztvevők közötti kiegyenlített versenyért való harcot jelenítik meg, hanem az amerikai gazdasági-politikai érdekek rendkívül hatékony ideológiai fegyvereit.
- 2.1.5. A GACC-et 2016-ban alapították, a civil társadalomban kifejtett tevékenységét az OCCRP-vel és a Transparency Internationallel összehangolva végzi, s éppen ez az összejátszás a konzorcium lényege. A GACC segíti az OCCRP-t a határokon átnyúló „oknyomozó tevékenységében”, amelynek projektjei és „vizsgálati jelentései” a GACC-en keresztül jutnak el ügyvédekhez, akadémiai kutatóműhelyekhez.
- 2.1.6. A GACC aktív részese az egyes korrupciós esetek publikációja utáni folyamatoknak is. Az OCCRP által feltárt információk alapján a Transparency International jogi asszisztenciáját hívják segítségül, amely feljelentést tesz, jogi beadványokat ír az ügyben illetékes törvényszéknek. Ezzel a módszerrel hatósági vizsgálat alá vonhatják, valamint elszámoltathatják az általuk korruptnak nevezett személyeket, szervezeteket és intézményeket.²⁴
- 2.1.7. Az OCCRP adatbázisa, az Aleph (aleph.occrp.org) a hálózaton belüli „oknyomozói” munka háttéranyagait tartalmazza szerte a világból. Az archívumban 427 millió közéleti jellegű adatot tárolnak 141 országból és régióból. A nyilvánosan hozzáférhető adatbázis a nyomásgyakorló watchdog NGO-k által feltöltött adatokat, adatelemzéseket és a nyers forrásdokumentumokat tartalmazza. Természetesen a NED-et itt is „különleges támogatóként”²⁵ jelölik meg.
- 2.1.8. Az Átlátszó az OCCRP–GACC-hálózat szerves részeként ebben az amerikai szervereken tárolt adatbázisban rendszerezi a közérdekűadat-igénylésből származó dokumentumait (például állami szerződéseket, nyomás alatt tartott magánszemélyek fizetési listáit) és az „oknyomozó” tevékenysége során fellelt forrásanyagokat is. Összesen 9113 dokumentum, táblázat, illetve fotó, továbbá 816, az ügyekben érintett telefonszám található az Átlátszó által kezelt adatnyilvántartásban az Aleph gyűjteményében.²⁶

²⁴ Forrás: www.occrp.org/en/about-us

²⁵ Forrás: www.occrp.org/en/project/the-steinmetz-scandals; www.occrp.org/en/about-us/who-supports-our-work

²⁶ Forrás: aleph.occrp.org/datasets/118

2.1.9. Önmagában sérti a nemzetállami szuverenitást, hogy egy idegen ország befolyásszerző hálózata által kezelt szerveren megtalálhatók, folyamatosan kereshetők a magyar állam, a magyar politikai-gazdasági elit „ellenségesnek minősített” szereplőinek pénzügyi dokumentumai.

2.2. A NED és az OCCRP együttműködésének nyomai a közép- és kelet-európai régióban

2.2.1. A NED által létrehozott struktúrában az OCCRP a Soros-hálózathoz hasonlóan egy végrehajtó testület, amely információkat szerez, egybegyűjti az adatokat, és mindezt hatékony tudástökévé formálva a befolyáslást operatív módon végzi az újságíró-hálózatán keresztül. A fő profilja a hálózaton belül a gazdasági-politikai titkok megszerzése és feltárása. Partnereit tehát nemcsak pénzügyi finanszírozásban részesíti, hanem információs támogatást is nyújt nekik „oknyomozó, tényfeltáró” munkájuk során. Ezzel szemben a NED egy-egy adott régióra lebontva gyárt stratégiát, vállal finanszírozást, készíti elő és működteti a teljes hálózati struktúrát.

2.2.2. A Vsquare.org egy 2017-ben a NED által alapított és finanszírozott, a visegrádi országokra fókuszáló „oknyomozó” portál, amely varsói központjából fogja össze az OCCRP közép-európai partnereit. Ennek a hálózati leágazásnak is része az Átlátszó. Rajta keresztül az Átlátszó sokszor él azzal a megtévesztő gyakorlattal, hogy az újságírói által korábban a Vsquare.org-on publikált „oknyomozó” anyagot a saját portálján magyarul is közli, majd forrásként hivatkozik az eredeti cikkeire. Ezzel azt a benyomást kelti, mintha az Átlátszó mellett egy nemzetközi forrás is hitelesítené az értesüléseit.²⁷ A cikkek alatti leírásban olyan támogatók tűnnek fel, mint a NED vagy az OCCRP.

2.2.3. A Vsquare.org fókuszában – az amerikai geopolitikai agendának megfelelően – olyan témák állnak, mint az orosz és kínai befolyás, a dezinformáció, a kémkedés, a korrupció és az illiberális tendenciák.²⁸ A VSquare az alábbi „oknyomozó” portálok összefogásával jött létre: a lengyelországi Frontstory, a csehországi Investigace, a magyarországi Átlátszó, illetve Direkt36, valamint a szlovákiai Ján Kuciak Oknyomozó Központ. Mindegyik az OCCRP és a NED partnere, valamint támogatottja. A VSquare az OCCRP informális lába a visegrádi országokban, egy fuzionált „oknyomozó” platform, amelyet a NED hívott életre.

²⁷ Például az alábbi cikk végén éppen az Átlátszó újságírói hiányoznak a szerzők felsorolásából, pedig a VSquare oldalán őket is nevesítik. Forrás: atlatszo.hu/adat/2023/03/20/leginkabb-orosz-propagandaert-jarnak-a-magyar-felhasznalok-a-telegramra/, vsquare.org/telegram-the-free-zone-for-disinformation-and-conspiracies/

²⁸ Forrás: vsquare.org/about-us/

2.3. Az „oknyomozó” újságírás mint hírszerzési fedőtevékenység

- 2.3.1. A hálózati tagok az „oknyomozói” munkájuk során megszerzett hivatalos dokumentumokat és egyéb információkat nem pusztán az újságírói munkájukhoz használják fel, hanem feltöltik az amerikai kormányhoz köthető szerverre is. Az Aleph gyűjteményében található, az Átlátszó által kezelt adattömeg semmilyen formában nem szolgálja vagy szolgálhatja azt a célt, amelyet a portál megfogalmaz a saját „független” tevékenységéről. Felveti viszont annak a lehetőségét, hogy a beszállított nyers adatok felhasználhatók az az amerikai kormány és szervezetei által folytatott nyomásgyakorláshoz és befolyás-szerzéshez. Különösen abban az esetben igaz ez, ha a hálózati tag konkrét instrukciókat kap arról, hogy mi iránt érdeklődjön hazája állami és önkormányzati intézményeinél.
- 2.3.2. Az „oknyomozó” újságírói munka során a közérdekűadat-igénylés és a kiszivárogtatott dokumentumok titkosított befogadása – amennyiben ezt a tevékenységet idegen hatalom által, külföldi beavatkozásra létrehozott hálózati tagként műveli a szervezet – alapot adhat arra is, hogy az idegen titkosszolgálati hírszerzés által már megszerzett információt legalizálja, így a célország kormánya és hatóságai előtt rejtve marad a vele szemben elkövetett titkos megfigyelés. Ehhez elegendő a hálózati tagot arra utasítani, hogy a már megszerzett dokumentumot közérdekűadat-igénylés formájában kérje ki, vagy ha az nem lehetséges, akkor titkosított forrásra hivatkozva az állami rendszeren belülről érkező kiszivárogtatásként kezelje.

3. FEJEZET

EPIZÓDOK EGY POLITIKAI NYOMÁSGYAKORLÓ SZERVEZET GYAKORLATÁBÓL

3.1. A beavatkozási kísérletek politikai és gazdasági kontextusa

- 3.1.1. A stratégiai fontosságú nemzetgazdasági ágazatok feletti kontroll, mint az energia-ellátás, a bankrendszer, az élelmiszer-termelési, -feldolgozási és -ellátási lánc, az ipari termelés és a tömegtájékoztatás, mind a nemzetállamok, mind pedig a nagyhatalmak számára fontos. E területeken keresztül a célállam kormányzati döntéshozatalára igyekeznek nyomást gyakorolni a nagyhatalmi státuszban lévő országok politikai és gazdasági elitjei, hiszen mindez egyrészt piacszerzési lehetőséget jelent, másrészt az érdekszféra kiterjesztésének eszköze. A külső erők befolyásért vívott küzdelme évek-re-évtizedekre súlyos belpolitikai válságot okozhat az elszenvedő országokban.
- 3.1.2. Ebben a harcban a részt vevő felek válogatott módszereket vetnek be: a közvélemény befolyásolására használt dezinformációs kampány, a politikai és diplomáciai nyomásgyakorlás, a gazdasági ellehetetlenítés, a titkosszolgálati, hírszerzői tevékenység, valamint a politikai és a gazdasági vezetők, intézmények lejáratása mind annak a stratégiának az eszközei, amellyel az érdekeiket érvényesíteni akarják.
- 3.1.3. A csatatérországokban a kár mértéke óriási, a nemzetgazdaságnak létfontosságú fejlesztések éveket, évtizedeket csúszhatnak, a beruházások iránti társadalmi bizalom megrendül, a politikai élet és a kormányzás instabillá válik, az állami intézmények hitelle csökken. Mindeközben a nyilvánosságban a tudomány és a szakértők szerepét elveszik a nagyhatalmi hálózat tagjai, akik dezinformációs kampányokat folytatnak.
- 3.1.4. Mindebben fontos szerepet kapnak azok a politikai nyomásgyakorló szervezetek és a velük együttműködő médiumok, amelyek létrejötte és fennmaradása a birodalmi érdekektől függ. Az általuk folytatott dezinformációs tevékenység jellemző eleme a nemzetállami politikusokkal szemben felhozott korrupciós vád. Ez máskor is elhangzik ugyan, jelentős hatású ügy többnyire olyankor lesz belőle, amikor a nagyhatalmi érdekek éppen azt diktálják. Így fordulhatott elő, hogy az USA hatalmi gépezete által barátiként megjelölt Romániára Wesley K. Clark és Simonyi András X-en megjelent beszélgetésében úgy hivatkoznak, mint „nagyszerű szövetségesre”, ahol „tisztelik az amerikaiakat, akiknek ezért könnyű dolguk van”; arra a felvetésre, hogy „Romániát behálózza a korrupció”, Simonyi azt reagálta, hogy „nem kell vele törődni”.²⁹

²⁹ Forrás: szuverenitasvedelmi hivatal.hu/dokumentumok/jelentes-az-x-kozossegi-platformon-megjelent-felvetelekrol.pdf

3.1.5. A korrupciós ügyek külföldi érdekek alapján való manipulálása a korábban felsorolt károkon túl azt is eredményezi, hogy nem az adott ország legitim politikai vezetésének valós intézkedései és a társadalom valóban alulról szerveződő csoportjainak kezdeményezései kerülnek nyilvánosságra, hanem elsősorban a nagyhatalmi érdekekből manipulált torz kép, amely befolyásolja a hazai és nemzetközi közvélemény megítélését és a választói akaratot.

3.2. A Sargentini-jelentés valódi célja és az Átlátszó-szál

3.2.1. A Sargentini-jelentés szerint a magyar kormány 2018 februárjában bemutatott jogszabály-csomagja *„megbélyegezné a nem kormányzati szervezeteket, és akadályozná azokat az emberi jogok és különösen a menekültek, menedékkérők és migránsok jogainak védelmé-
terén kifejtett fontos tevékenységeiben. Aggasztónak tartotta továbbá (az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága – a szerk.), hogy a nem kormányzati szervezeteknek szánt külföldi finanszírozásra vonatkozó korlátozások bevezetése az ilyen szervezetekre való törvényellenes nyomásgyakorlásra és a tevékenységeikbe való indokolatlan beavatkozásra is felhasználható lenne”*.³⁰

3.2.2. A Magyarországot elítélő uniós eljárások előzménye a Rui Tavares fémjelezte, 2013-as európai parlamenti jelentés volt. A portugál zöldpárti képviselő munkája hamis, dez-informatív képet festett a magyarországi jogállamiság helyzetéről. A jelentésről folytatott plenáris vitán Judith Sargentini, Tavares frakciótársa is felszólalt Strasbourgban a magyar kormány bírálójaként.³¹

3.2.3. Sargentini már a 2010-es kormányváltást követően rendre Magyarországot támadó nyilatkozatokat tett, és aktív részese volt Magyarország elítélésének. Az OSI–OSF belső használatra készült, a baráti EP-képviselőket felvonultató listáján a „megbízható szövetségesek” közé sorolták Judith Sargentinit is.^{32, 33}

3.2.4. A Tavares-jelentés nem elégítette ki maradéktalanul a hálózat befolyásolási céljait. 2017 szeptemberében bejelentették, hogy az Európai Zöldpárt frakciójának képviselőjében Judith Sargentinit nevezték ki az alapvető jogok magyarországi helyzetét vizsgáló ügy előadójának. Az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság (LIBE) ugyanezen

³⁰ Forrás: www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0250_HU.html

³¹ Forrás: index.hu/kulfold/ep/2017/12/06/magyarorszagon_teszteli_az_unio_erejet_a_parlament/

³² Forrás: „Reliable allies in the European Parliament (2014–2019)”. legacy.gscdn.nl/archives/images/soroskooptbrussel.pdf

³³ Forrás: www.magyarhirlap.hu/kulfold/Soros_szovetsegese_jelent_hazankrol

év novemberében bejelentette: Sargentini kérésére az év végéig meghallgatást szerveznek Magyarországról a hetes cikk szerinti eljárás ügyében. A bizottság leszavazta, hogy december közepére küldöttséget küldjenek Magyarországra. A LIBE parlamenti meghallgatására 2017. december 7-én mégis sor került, Magyarországot Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter képviselte.

- 3.2.5. Az Átlátszó szerepe Magyarország elítélésében már ekkor körvonalazódott: Mong Attila, a portál korábbi főszerkesztő-helyettese 2015-ben részt vett a LIBE bizottság meghallgatásán. Az Átlátszót még ugyanabban az évben a Demokratikus Koalíció európai parlamenti képviselői, Molnár Csaba és Niedermüller Péter felterjesztették az Európai Polgár díjra. A portál el is nyerte a kitüntetést.
- 3.2.6. 2018 januárjában a jelentést író Judith Sargentini háromnapos látogatást tett Magyarországon, és budapesti tartózkodása során csak olyan – Soros Györgyhez és a NED-hálózathoz köthető – szervezetek képviselőivel találkozott, mint a Magyar Helsinki Bizottság vagy a Társaság a Szabadságjogokért. 2018 áprilisában az országgyűlési választás eredményének tükrében Sargentini nyilvánosságra hozta jelentésének tervezetét.
- 3.2.7. A LIBE bizottság 2018. június 25-én elfogadta Judith Sargentini Magyarországot elmarasztaló jelentését. Az Európai Parlament 2018. szeptember 11-én plenáris vitát tartott a témában, majd másnap elfogadta a Sargentini-jelentést.
- 3.2.8. A jelentés elfogadása politikailag motivált volt, és a testület eljárásjogait sértő, felülíró módon szavazták meg. A vonatkozó uniós intézményi szabályok szerint a jelentés elfogadásához az összes leadott szavazat kétharmadára lett volna szükség, ám ettől a támogató képviselői voksok száma elmaradt. A „problémát” végül úgy oldották fel, hogy a tartózkodásokat nem számolták, csak az igenek és a nemek összegének kétharmadát vették alapul a számításnál. Ezzel az aktussal demonstrálták, hogy a politikai cél minden jogállami normát felülír Brüsszelben.³⁴
- 3.2.9. Az Átlátszó több alkalommal is kiállt a Sargentini-jelentés mellett. A célja az volt, hogy a jelentést objektív igazságként állítsa be, illetve hiteltelenítse a kritikusokat.³⁵
- 3.2.10. Az országos médiában vita tárgyát képezte az a Bodoky Tamás által a Facebookon közzétett kép, amelyen Judith Sargentinivel látható, s mellette köszönetet mond a képviselő munkájáért. Bodoky állítása szerint találkozásuk a brüsszeli központban a véletlen

³⁴ Forrás: www.hetek.hu/cikkek/online/jogellenes-szavazas-elkaszalhatjak-sargentini-jelentest

³⁵ Forrás: vastagbor.atlatszo.hu/2018/09/11/totalisan-felremagyarazza-a-kormany-a-sargentini-jelentest/

műve, és nem egyeztettek semmiről, sőt a holland képviselő azt sem tudta róla, hogy kicsoda. A Magyarországot elítélő dokumentum elkészítésében egyébként a jelentés mellékletének tanúsága szerint is aktívan részt vett a Bodoky által vezetett portál.³⁶

3.2.11. Sargentini számos Soros Györgyhez és a NED-hez köthető szervezettől kapott információkat, mint például az Amnesty International, a CEU, a Freedom House, a Háttér Társaság, a Társaság a Szabadságjogokért, a Magyar Helsinki Bizottság, az Open Society European Policy Institute és a Transparency International Magyarország. A Sargentini-jelentés éppen azokat a hálózati szereplőket jeleníti meg „sértettként”, amelyek a NED által stratégiai keretbe foglalt célok propagálását és végrehajtását szolgálják ki, vagy éppen a befolyásolási struktúrába bekapcsolódó szereplők védelmét látják el. A Sargentini nevével fémjelzett intézményesített támadás pedig lényegében üzenet a szuverenitásukat védő országoknak: a hálózat legitimitását egyetlen tagállam sem kérdőjelezheti meg.

3.3. A KiMitTud-adatbázis mint befolyásolási és nyomásgyakorló eszköz

3.3.1. Az Átlátszó 2012 óta működteti a közérdekűadat-igénylések benyújtására szolgáló KiMitTud weboldalt. A portál kimondott célja segítséget nyújtani ahhoz, hogy bárki információhoz jusson az állami, önkormányzati vagy más közfeladatot ellátó szervekről, intézményekről.

3.3.2. A Hivatal megvizsgálta a weboldal 2012. május 26-ai indításától 2024. augusztus 12-éig benyújtott összes, szám szerint 24 915 adatigénylést.

3.3.3. A KiMitTud az Átlátszó működésében is fontos szerepet játszik, hiszen az Átlátszó cikkeinek jelentős része olyan adatigénylések alapján születik meg, amelyeket a KiMitTud rendszerén keresztül nyújtanak be. Jól mutatja ezt az is, hogy a 25 ezer adatigénylésből 5247-et a szervezet munkatársai adtak be Atlatszo.hu Kh. Nonprofit Kft., Átlátszó Oktatás blog néven vagy az újságírók saját nevén. Volt olyan munkatárs, aki egymaga 1080 adatigénylést nyújtott be az oldalon.

3.3.4. Adatgazdánként a legtöbb adatigénylés a Miniszterelnökséghez (500 darab), az Emberi Erőforrások Minisztériumához (483 darab) érkezett be, de a Belügyminisztériumhoz, az Igazságügyi Minisztériumhoz, a Külgazdasági és Külügyminisztériumhoz, a Semmelweis Egyetemhez, a MÁV-Start Zrt.-hez és több budapesti kerületi önkormányzathoz is 200-nál több adatigénylést nyújtottak be a rendszeren keresztül.

³⁶ A Sargentini-jelentés melléklete: „Azon szervezetek és személyek felsorolása, amelyektől az előadó észrevételeket kapott”.
Forrás: www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0250_HU.html

- 3.3.5. A KiMitTud oldal elemzését megnehezíti, hogy az adatigénylők sok esetben nem azonosíthatók. A rendszer lehetőséget ad arra, hogy a közérdekű adatokat álnéven kérjék ki. Az egyik felhasználó például 325 adatigénylést adott le.
- 3.3.6. A rendszer üzemeltetői tanácsokkal is ellátják az adatigénylőket. Az javasolják: „kérjen meg valaki mást, hogy nyújtsa be az igénylést ön helyett”. Bár az anonimitás bizonyos esetekben indokolható lehet az egyes adatigénylők személyiségi jogainak védelmével, ez a működési mód lehetőséget teremt arra, hogy elfedjen egyes szervezett akciókat, így például egy kiszemelt adatgazda túlterhelésére irányuló törekvést.

4. FEJEZET

AZ ÁTLÁTSZÓ ÁTLÁTHATATLAN FINANSZÍROZÁSI HÁTTERE

4.1. Az Átlátszó jogi és pénzügyi háttere

- 4.1.1. Az Átlátszó politikai nyomásgyakorló szervezet weboldalát és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat a 2011-ben létesített atlatszo.hu Közhasznú Nonprofit Kft. működteti, szoros együttműködésben az Átlátszónet Alapítvánnyal. Utóbbi személyi köre máig részben azonos az nkft.-ével. 2011 és 2015 között az nkft. támogatásában az Asimov Alapítvány is részt vállalt. A két szervezet közötti személyi összefonódásokat bizonyítja, hogy az Asimov Alapítvány kuratóriumának tagja, később pedig képviselője volt az a Maróty Ákos, aki az nkft. egyik alapító tagjaként, jelenleg is 25 százalékot meghaladó tulajdonosaként tűnik fel. Az nkft.-t a 2011. június 10. napján kelt létesítő okiratával (társasági szerződés) 2011. június 27. napján jegyezték be a cégbíróságon.
- 4.1.2. Az Asimov Alapítvány alapító okiratának kelte 2008. december 11., az alapító okiratban meghatározott célja a következő: *„Új megközelítések megismerésén keresztül szélesítse az informatikai szakmai látókört, ihletet adjon és összehozza a közösség tagjait egymással. Rendezvényei révén elősegítse a technológusok közötti hiteles párbeszédet, az információ- és tudásmegosztást. Ösztönözze az innovatív, fejlesztő tevékenységeket és az informatikai fejlesztő csapatok közötti hatékony, szakmai együttműködést. A társadalommal megismertesse a modern informatika eredményeit és módszereit, azon belül is különösen a hazaiakat. Segítséget nyújt más szakmai szervezeteknek, közhasznú alapítványoknak, hogy hatékony és költségkímélő informatikai megoldásokkal növeljék munkájuk eredményességét.”* A cél meghatározásáról szóló szövegrész itt lezárul, tehát ennyi az alapítvány által maga elé tűzött cél – ennek a támogatási programokat megvizsgálva van jelentősége. Fontos arra is felhívni a figyelmet, hogy a cél tekintetében az alapító okiratot az atlatszo.hu Nkft.-vel való együttműködés időszakában, azaz 2011 és 2016 között nem módosították.
- 4.1.3. Az Asimov Alapítvány egy kirívóan profilidegen támogatási programban 2014-ben számottevő forráshoz jutott. A szervezet 2014-es közhasznúsági mellékletéből megtudhatjuk, hogy a Norvég Civil Támogatási Alap – Ökotárs Alapítvány támogatótól egy három éven át tartó programban több mint 31 millió forintot kapott a következő célra: *„széles körben ismertté tenni a közadatigénylési módszertant, és alapvető oknyomozó újságírói ismeretek átadása mind a programba bevont szervezetek, mind egyéb civil szervezetek és állampolgárok számára”.* A program megjelölése pedig így szól: *„Az atlatszo.hu közpénzügyi watchdog módszertanának továbbfejlesztése és továbbadása civil szervezetek,*

közéleti blogok és aktivista hálózatok részére.” Az alapítvány saját maga által meghatározott eredeti célkitűzéseibe ez nem fér bele.

- 4.1.4. Az Átlátszónet Alapítványt 2013-ban hozták létre, közhasznú státuszt később, 2016-ban szerzett. Tevékenységét jellemzően az nkft. támogatása útján valósítja meg. A vizsgált szervezetek nyilvánosan elérhető éves beszámolóiból, azok közhasznúsági és kiegészítő mellékleteiből (a továbbiakban együtt: beszámoló[k]) az alábbi megállapítások vonhatók le.
- 4.1.5. Az nkft. működésének kezdetétől a vállalkozás éves beszámolót töredékévre készített, 2011. június 10-étől 2011. december 31-éig. E beszámoló eredménykimutatása szerint ebben az időszakban kizárólag értékesítésből származott bevétele, 12,8 millió forint értékben. Azonban a kiegészítő melléklet II. részének 1. alpontja ennek ellentmond, mivel a főtevékenység folytatására kapott támogatás átvételét nevesíti. A kapott támogatás összege a kiegészítő mellékletből nem ismerhető meg, ami az említett ellentmondással együtt kételyeket vethet fel a beszámoló megbízhatóságával kapcsolatban.
- 4.1.6. Az nkft. esetében a 2011 és 2015 közötti időszakban a beszámolókból a befolyó támogatásokról nincs részletes információ. 2016-tól az nkft. beszámolóiban már megjelennek a támogatásokra vonatkozó részletesebb adatok. Az Átlátszónet Alapítvány 2017-től jelenik meg támogatóként az nkft. mögött. Kimutatható, hogy a 2016 és 2023 között befolyó támogatásokból származó 678 668 396 forint összbevételből 325 919 166 forint közvetlenül az nkft.-nek nyújtott külföldi támogatóktól származott. Az Átlátszónet Alapítvány 2017 és 2023 között összesen 166 000 000 forinttal segítette az nkft. működését. Ebből 52 962 164 forint kimutathatóan az OSF-től származó támogatás továbbadásából mint közvetett külföldi forrásból származik. Megállapítható, hogy az „oknyomozó” portál a tevékenységét igazolhatóan legalább 55,8 százalékban, azaz meghatározó mértékben külföldi támogatásból finanszírozza.
- 4.1.7. A Transparency International Magyarországtól származó, 2016-ban a „Google DNI crawler/scrapper szoftverfejlesztési projekt” megvalósítására nyújtott, 10 300 eurós (3 052 266 forintos) vissza nem térítendő támogatás is valószínűsíthetően közvetett úton, külföldi forrásból származik. Ezzel együtt a külföldi támogatás aránya már 56,3 százalékos.
- 4.1.8. A külföldi támogatás aránya valószínűleg ennél is nagyobb, mivel az Átlátszónet Alapítvány 2017 és 2020 közötti adatai alapján az nkft.-nek nyújtott támogatás eredete nem azonosítható egyértelműen. Az Átlátszónet Alapítványtól 2017-ben 50 000 euró összegű támogatást kapott az nkft. a Közérdekű adatok átláthatósága programban,

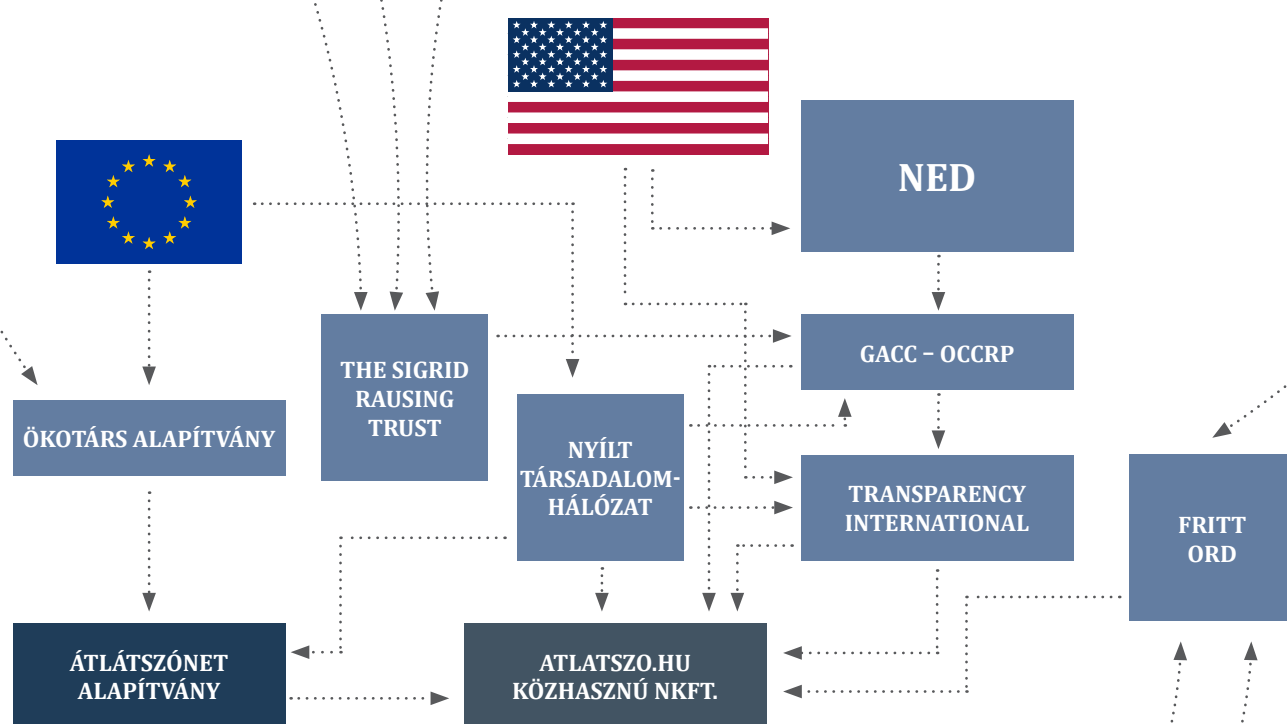

azonban annak forrása nem azonosítható az alapítvány beszámolójából. A pénzügyi jelentés szerint az alapítvány bevétele csupán az szja egyszázalékos felajánlásából (23,3 millió forint) és egyéb bevételekből – támogatásokból – (8 millió forint) származott; az euróban kapott források nincsenek feltüntetve.

- 4.1.9. Az Átlátszó Alapítvány pénzügyi beszámolója szerint 2023-ban az Ökotárs Alapítványtól kapott 7 193 637 forint támogatást, amelyből 3 494 738 forintot használt fel. Ez a támogatás az Európai Unió Közös Értékeink Program finanszírozásával valósult meg, ezért külföldi forrásnak minősül. Az Átlátszó Alapítvány pénzügyi beszámolójában szereplő összeghez képest az Ökotárs Alapítvány weboldalán 2023-ban 18 084 960 forint támogatás szerepel, amelyet az Átlátszó kapott a megnevezett európai uniós programból. Ha az Ökotárs száma igaz, akkor a külföldi támogatások aránya eléri az 58,9 százalékot.
- 4.1.10. Tovább növelheti a külföldi támogatás arányát, hogy az olvasói adományok (magán-személyek és céges kis adományozók), valamint a forrásgyűjtő platformokon (Paypal, Benevity, Adjukössze) keresztül érkező támogatások akár külföldi forrásból is származhatnak. Ez azt jelentheti, hogy még nagyobb súllyal van jelen a külföldi dotáció.

4.2. Az Átlátszó hálózati finanszírozói

- 4.2.1. A jelentésben bemutatott befolyásolási hálózathoz tartozó donorszervezetek az évek során jelentős összeggel járultak hozzá az Átlátszó működtetéséhez. Az alábbiakban bemutatjuk az online, nyílt forrásokból elérhető, brüsszeli terminológia szerint „harmadik országbeli érdekérvényesítő szervezetektől” származó támogatásokat.
- 4.2.2. 2016-ban 8 165 000 forintnak megfelelő vissza nem térítendő támogatást kapott az nkft. a norvég Fritt Ord alapítványtól. A Soros-féle The Sigrid Rausing Trust 2019-től számítva ennél már jóval nagyobb összeggel, összesen 260 ezer fonttal (körülbelül 131 millió forinttal) járult hozzá az Átlátszó működéséhez. Ezek mellett az OCCRP-t működtető JDN 42 700 dollár (körülbelül 14,8 millió forint), a GACC pedig 82 949 dollár (körülbelül 24,4 millió forint) külföldi finanszírozást nyújtott.
- 4.2.3. A Soros György alapítványaként ismert OSF 2021 és 2023 között 240 ezer dollárt (körülbelül 86,4 millió forintot) különített el az Átlátszó Alapítványnak, az nkft.-nek pedig 2016 és 2021 között az OSF és további szervezetei összesen 400 598 dollárnyi (körülbelül 111,8 millió forintot) támogatást nyújtottak.
- 4.2.4. A NED 2022 óta összesen 330 ezer dollárral (117,3 millió forinttal) segítette az Átlátszót.

4.3. Finanszírozási anomáliák

- 4.3.1. Az Átlátszónet Alapítvány 2023-as pénzügyi beszámolójában szerepel az Ökotárs Alapítványtól kapott 7 193 637 forint, amelyet belföldi forrásként tüntettek fel, holott ez a pénz az Európai Unió Közös Értékeink Programjából származik. További kérdéseket vet fel, hogy az Ökotárs Alapítvány weboldalán található táblázatban 18 084 960 forint támogatás olvasható, amelyet az Átlátszónet Alapítvány kapott a megnevezett európai uniós programból. Ráadásul ennek a pénznek egy részét nem az Átlátszó használja fel, hanem továbbutalja a Göd-Ért Egyesületnek. Ez esetben felmerül, hogy ezt a forrást valójában a 2024. évi önkormányzati választás kampányában használták fel.
- 4.3.2. Az OSF 2021-től az Átlátszónet Alapítványon keresztül, közvetett úton nyújt külföldi forrást az nkft. részére. Ez az nkft. beszámolójában már az alapítványtól származó bevételként jelenik meg, oly módon, hogy a más forrásból származó támogatásokkal – mint az szja egyszázalékos felajánlása, az 500 000 forint alatti magánadományok, a cégektől kapott támogatások – együttesen, egy összegben szerepel. Kiemelendő, hogy az OSF-től származó források 2021-ben és 2022-ben az alapítványnál visszatérítendő támogatásként szerepelnek, az nkft.-nél pedig az alapítványtól kapott teljes támogatást, amelynek része az OSF-től származó összeg is, mindkét évben vissza nem térítendőként rögzítették.
- 4.3.3. Az Átlátszónet Alapítvány szürkezónás szerepe azonosítható az nkft. finanszírozásában az szja-felajánlásból befolyt és átadott összeg kapcsán is. Az Átlátszónet Alapítvány mint kedvezményezett a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló, 1996. évi CXXVI. törvény (Szf. tv.) 6/C § (1) bekezdésében foglalt előírások szerint az adóhatóságnak beszámol a részére átutalt 1 százalék összegéről, és az Szf. tv. 8. § a) pontja előírása szerint az alapcél szerinti közhasznú tevékenysége megvalósítására fordítja (nkft. támogatása), ami ténylegesen úgy valósul meg, hogy az 1 százalékból befolyt összeg egy részét támogatási szerződés keretében az nkft.-nek átadja, amelyet már nem terhel az adóhatósági beszámolási kötelezettség, és így az alapítványnak utalt szja-felajánlásból az nkft.-nek juttatott rész költségvetési támogatásként nem elszámoltatható.
- 4.3.4. A számviteli törvény szerinti teljesség elve sérülésének esetét jelenti, ha a gazdálkodó a beszámoló évére kihatással járó gazdasági eseményekről – függetlenül a támogatási összeg folyósításának időpontjától – nem számol be. Az nkft. ezen követelménynek nem tett maradéktalanul eleget, ezért a 2016 és 2023 közötti időszakban a gazdálkodása – a 2020–2021-es évek kivételével – a támogatási programok bemutatása és elszámolása vonatkozásában nem volt átlátható. Felvetődhet annak lehetősége is, hogy ezek az összegek a támogatási programtól eltérő célokra lettek fordítva. Az érintett

összeg együttesen jelentős, 118,4 millió forint, a 2016 és 2023 között bevallott támogatási összegek 17,4 százaléka.

- 4.3.5. Az nkft. 2016 és 2023 közötti időszakai éves beszámolóinak a támogatási programok levezetését tartalmazó része több befolyó összeg esetében is devizában tartalmazza az elnyert támogatásokat. Ez az eljárás nem felel meg a számviteli törvény 20. § (1) bekezdés szerinti előírásainak, amely szerint az éves beszámolóban az adatokat ezer forintban kell megadni. A beszámolóban az adatok hol forintban, hol devizában való bemutatása akadályozza az összehasonlíthatóságot és ezáltal azt, hogy a nyilvánosság a vállalkozás tevékenységéről átlátható képet kapjon.
- 4.3.6. Az nkft. 2023. évi beszámolójának kiegészítő melléklete szerint „a korábbi évek társaságiadó-fizetési kötelezettségének felülvizsgálatát, ellenőrzését végezte el a Társaság. Ennek eredményeképpen 10 053 e HUF rövid lejáratú kötelezettsége keletkezett”, amely már lezárt üzleti éveket érintett (2018–2021). Függetlenül a társaságiadó-fizetési kötelezettség önellenőrzésének jogkövetkezményeitől (például önellenőrzési pótlék), az utólagos korrekció tényétől, kijelenthető, hogy az érintett üzleti években a vállalkozás nem teljesítette a gazdálkodása átláthatóságára vonatkozó kötelezettségét. Az adófizetési kötelezettség hibás teljesítése miatt a költségvetés az egyes érintett években a kimutatott összegű bevételtől esett el.

5. FEJEZET

A VIZSGÁLATOT MEGALAPOZÓ JOGI HÁTTÉR ÉS MÓDSZERTAN

5.1. A hatáskör megalapozása

- 5.1.1. A nemzeti szuverenitás védelméről szóló 2023. évi LXXXVIII. törvény (Szvtv.) 3. §-a értelmében a Szuverenitásvédelmi Hivatal vizsgálati tevékenységével összefüggésben feltárja és vizsgálja a más állam, valamint – jogi státuszától függetlenül – külföldi szerv vagy szervezet és természetes személy érdekében végzett, a demokratikus vita, valamint az állami és társadalmi döntéshozatali folyamatok befolyásolására irányuló tevékenységeket, ideértve az állam közhatalmi feladatait gyakorló személyek döntéshozatali eljárását befolyásoló tevékenységet, ha azok Magyarország szuverenitását sérthetik vagy veszélyeztethetik.
- 5.1.2. A Hivatal feltérképezi és vizsgálja azon szervezeteket, amelyek külföldről származó támogatás felhasználásával megvalósuló tevékenysége befolyást gyakorolhat a választások kimenetelére, illetve feltérképezi és vizsgálja azon szervezeteket, amelyek külföldről származó támogatás felhasználásával a választói akarat befolyásolására irányuló tevékenységet folytatnak vagy ilyen tevékenységet támogatnak.

5.2. A vizsgálat során alkalmazott módszerek és eljárások

A vizsgálat megállapításai a Hivatal által megismert nyilvános dokumentumokon és nyílt forrásokból elérhető információkon alapulnak.

5.3. A vizsgálat alanya

A Hivatal vizsgálatának alanyi körébe tartozhat különösen az a természetes személy és jogi személy, aki közéleti szerepvállalás során valamely politikai erő vagy saját nevében eljárva a társadalmi politikai véleményt formálni, illetve az állami és társadalmi döntéshozatali folyamatokat befolyásolni törekszik. Az a természetes vagy nem természetes személy, aki a társadalmi politikai véleményt, illetve állami és társadalmi döntéshozatali folyamatokat befolyásolni törekszik, illetve az a természetes vagy nem természetes személy, aki a fenti tevékenységeket bármilyen módon támogatja. A vizsgálat nem terjed ki olyan természetes személyre vagy szervezetre, akinek vagy amelynek a tekintetében jogszabálymentességet vagy kizáró okot állapít meg.

5.4. A vizsgálat tárgya

Ennek fényében a vizsgálat alanyát tekintve a szervezetre jellemző következő szempontok képezik a vizsgálat tárgyát: az Átlátszó tevékenységének célja, eszközei, valamint hatása, az Átlátszó működésének átláthatósága és finanszírozási háttere. A jelen vizsgálat tárgya annak a folyamatnak, illetve azoknak a változásoknak a bemutatása, amelyek az Átlátszó megalakulása óta eltelt időben a szervezet működésében, tevékenységében és finanszírozásában bekövetkeztek. A vizsgálat ezeken a folyamatokon keresztül mutatja be, hogy az Átlátszó „független” nézőpontjára milyen érdekek és szereplők kívánnak nyomást gyakorolni, és ezek a külföldi szálak sem nélkülöző források mely állami és társadalmi döntéshozatali folyamatok befolyásolására irányuló törekvéseket fejtenek ki.